Euroopa Parlament
2019-2024

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon
Esimees

30.8.2023

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus BUDG-komisjoni vaheraporti kohta, mis käsitleb mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 muutmist (2023/0201R(APP))

Austatud esimees

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada arvamus Teie komisjonile. Komisjon otsustas 18. juulil 2023. aastal kirjaliku menetluse korras esitada arvamuse kirja vormis.

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon arutas küsimust oma 30. augusti 2023. aasta koosolekul[1]. Sellel koosolekul otsustas komisjon paluda vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma vaheraportisse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

Robert Biedroń

[1] Lõpphääletuse ajal olid kohal: Robert Biedroń (esimees), Andżelika Anna Możdżanowska, Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Pernille Weiss, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Heléne Fritzon, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Vera Tax, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek (aseesimees), Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Annika Bruna, Sandra Pereira

ETTEPANEKUD

A. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus ja ebavõrdsuse kaotamine on põhiväärtused, millele liit on rajatud, ning arvestades, et kohustus edendada soolist võrdõiguslikkust ja soolõimet kõigis liidu meetmetes on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8;

B. arvestades, et parlament on korduvalt nõudnud, et komisjon edendaks ja rakendaks soolõimet, sooteadlikku eelarvestamist ja soolise mõju hindamist kõigis liidu poliitikavaldkondades;

C. arvestades, et eelarved ei ole kunagi sooneutraalsed ja seetõttu tuleb need koostada algusest peale soolise võrdõiguslikkuse eesmärki silmas pidades; arvestades, et andmed näitavad, et iga kriis avaldab ebaproportsionaalset mõju naistele ja tütarlastele, nagu on näha jätkuvate kriiside puhul, millega liit silmitsi seisab; ning arvestades, et Venemaa sõda Ukraina vastu ja COVIDi kriisi tagajärjed nõuavad sootundlikku reageerimist;

1. väljendab heameelt komisjoni teatise üle mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbivaatamise kohta; tunnistab vajadust tegeleda Venemaa Ukraina-vastase sõja tagajärgede finantsmõjuga ja COVIDi kriisi tagajärgedega; toonitab, et liidu eelarvest ei tohiks toetada soolist ebavõrdsust ega vaenu õhutamist, ning kutsub seetõttu komisjoni üles uurima nende põhitegevust, kellele liidu vahendeid eraldatakse, ning hoiduma rahastamast neid, kes soovivad kasutada liidu rahalisi vahendeid inimõigustest, eelkõige naiste õigustest ja soolisest võrdõiguslikkusest taganemise eesmärgil; rõhutab, et läbivaatamine annab võimaluse tegeleda puudustega liidu lähenemisviisis soolõimele ja sooteadlikule eelarvestamisele, mida tuleks käsitada finantsprotsessi lahutamatu osana, võimaldades vahendite eraldamist kõige tõhusamal viisil;

2. väljendab heameelt selle üle, et taas kinnitatakse pühendumist uuele soolise võrdõiguslikkuse kulutuste jälgimise metoodikale ja alates 2023. aastast toimub nende eesmärkide katseline peavoolustamine; rõhutab, et enamikul programmidel on praegu hinnangute kohaselt potentsiaal aidata kaasa soolõimele, mis vastab enamikule rahalistest vahenditest (hinne 0 *, 73% eelarvest), võrreldes programmidega, mis tegelikult aitavad soolõimele kaasa kas esmase eesmärgina (hinne 2, 2 % eelarvest) või olulise eesmärgina (hinne 1, 9 % eelarvest)[2]; rõhutab, kui oluline on kõigi programmide ja kulutuste tulemuslik ja sootundlik läbivaatamine, mis võimaldab vajaduse korral teha kohandusi kooskõlas kontrollikoja eriaruandega 10/2021 „Soolõime ELi eelarves“[3];

3. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks rahastamist eelarveridadele ja programmidele, kus soolõime on esmane või oluline eesmärk, näiteks Daphne tegevussuunale, mille eesmärk on võidelda soolise vägivalla kõigi vormide vastu, ning kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi võrdõiguslikkuse, õiguste ja soolise

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_en
https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SWD_2023_336_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf, lk 48
[3] https://www.eca.europa.eu/et/publications?did=58678

võrdõiguslikkuse tegevussuunale, programmile „EL tervise heaks“, Euroopa Sotsiaalfondile+ (ESF+) ja välistegevuse programmidele, nagu naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja ÜRO algatus „Spotlight“;

4. kutsub komisjoni üles suurendama Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi eelarvet, et tagada instituudile piisavad vahendid oma ülesannete täitmiseks, sealhulgas tehnilise abi andmiseks liikmesriikidele, võttes arvesse kasvavat kiireloomulisust ja nõudlust instituudi tehnilise toe järele soolõime süvalaiendamiseks;

5. kordab oma muret seoses rünnakutega soolise võrdõiguslikkuse ja põhiõiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste vastu liidus ning nõuab rahaliste vahendite eraldamist, et võidelda selle tagasilöögi ja desinformatsiooni vastu ning toetada naiste õigusi kaitsvaid kodanikuühiskonna organisatsioone, sealhulgas neid, kes hõlbustavad juurdepääsu ohutule ja seaduslikule abordile piiriüleste teenuste kaudu, mis tagab naistele põhiõiguse omada kontrolli oma keha üle;

6. rõhutab, et naised ja mehed peaksid taaste- ja vastupidavusrahastust saama kasu võrdselt, eelkõige selleks, et vähendada liidus jätkuvat 13 %-list soolist palgalõhet.